

Дөрт күрүнелернин Даштыкы херектер Министрлериниң оралакчыларының баштайгы чөвүлөл хуралы

ПАРИЖ. (СЭТА-ның туснай корреспонденти). Даштыкы херектер Министрлериниң Чөвүлөл хуралына чугаалажыр айтырыглары чогаалды кылыр-биле чыыдылган, дөрт күрүнелерниң даштыкы херектер министрлериниң оралакчыларының чөвүлөл хуралы апрель 2-де бодунуң ажылын уламчылаан. Хуралды Францияның төлөөлөкчизи Пароди даргалаал.

ССРЭ-ниң төлөөлөкчизи Громыко үш күрүнелерниң төлөөлөрүнүн дүүнү хуралга кирген чаа саналың тылазы-биле бодунуң баштайгы демделгелдеринге ам хиреде немээр чүвем чок деп айткан.

Дөвис хуралды апрель 4-че соңгаарлады деп санал кирген. Громыко бо саналга уурлап болгаш ам-даа эки чугаалажыр көрбөзүн совет саналдар бар деп чугаалаан. Ам хиреде дугурушпаан ындыг саналдарың саныңга СССРЭ-ниң төлөөлөриниң саналдарың чыгарып турар, ол болза, Италия-биле тайбың керөөнүң Триестиге хамаарышкан чүдүлүнүң күсөлдөжиниң дугайында айтырыпты чугаалажыр айтырыгта кирер дугайы.

Францияның төлөөлөкчизи Пароди Громыкога харылавышаан, Триести дугайында айтырыгың чөвүлөл хуралдың айтырыгыңа киреринге уурлаңган. АКШ-тың төлөөлөкчизи Джессеп барын талакы күрүнелерниң төлөөлөриниң дүүнү хуралга кирген төлөөлөкчизиниң айтырыгларыңа хаара түшүп турар деп медделээн.

Дөвис болза, Джессептин медделелиңе катышкан болгаш үш күрүнелерниң төлөөлөрүнүн дүүнү кирген төлөөлөкчизи «хамык айтырыгларыңа хаара түшүп турар» оң иштинде совет төлөөлөрүн идиң үндүргөн саналдарыңа база-ла кирип турар деп чугаалаан.

Оларның дүүнү саналы «чугаалажыр хамык айтырыгларыңа бүрүчү-биле хаара түдүрүп турар» деп үш күрүнелерниң медделелиңе харылавышаан, Громыкоңуң чугаалааны болза:

Бис оон-биле чөпшөрежиң шыдавас бис. Бо саналда Триести дугайында чүүлү мырыңай кирбейн турар, совет төлөөлөр бо айтырыгты чөвүлөл хуралдың чугаалажыр чүдүлүнүң кирерин сүмөлөп турган болгаш бо айтырыгыңа министрлер чүгө көргөн турар укурлуг деп чүвени көргүзүп турар тайбылыгың кирген деп чүвени айтпаш турган мен.

Триести айтырыгы Министрлер Чөвүлөлүң сессиясыңа чугаалажыр чугула, чидиг айтырыг болуп турар. Бо айтырыг Европада байдалга болгаш бүгү делегейиң нарыыдашыкыңа шуут дөрт хамаарылыгы болуп турар.

Триести дугайында айтырыгың чидиң-даа, укур-дузазыңа даа билделөөн деп Громыко чугаалаан. Харын каш чылдарың дугурунда Триестиге англи-америк шериглерин дүрүм чөгү-биле тургузуп келген, ынчангыштың Триестиде байдал дугайында айтырыгың дөрт күрүнелерниң Министрлер Чөвүлөлүң көргөн турар укурлуг.

Оон соонда чүгө чугаалаан Францияның төлөөлөкчизи Пароди болза, Триести дугайында болгаш Атлантик пактызыңга база америк баазаларың дугайында айтырыгыңа чөвүлөлдин чугаалажыр айтырыгыңа киреринге уурлаанын турган.

Апрель 2-ниң хуралыңа үш күрүнелерниң төлөөлөрүнүн кирген чаа саналың бир дугаар чүдүлүнүң талазы-биле херек мырында немелде саналдар кылгыр эргени совет төлөөлөр курлап турар деп Громыко түңдөлүңге медделээн.

Даргалаан Дэвистин саналы биле хурал хадгыңган. ПАРИЖ. Дөрт күрүнелерниң даштыкы херектер министрлериниң оралакчыларының апрель 4-те чөвүлөл хуралыңа СССРЭ-ниң төлөөлөкчизи Громыко даргалаан.

Апрель 2-де барын талакы үш күрүнелерниң төлөөлөрүнүн кирген чаа саналың талазы-биле апрель 2-де бодунуң баштайгы демделгелдеринге немелде тайбылыгың совет төлөөлөкчизи кылган. Чөпшөк күштер дугайында айтырыгыңа хамаарыштыр үш күрүнелерниң тайбылыгыңа мырыңай чөпшөк деп Громыко медделээн. Чөпшөк күштериниң болгаш чөпшөк күштерини кызырар дугайында айтырыгың бир дугаар чүгө тургузар, оң соонда чөпшөк күштериниң болгаш чөпшөк күштериниң дөңдөлүң дугайың, адыктың сөөлдүңе хыналда дугайың кирер болза, карачангыс шың болуп деп чүвени айтпаш турган бис деп Громыко чугаалаан.

Бистиң бо хун маңа кирип турар чаа тайбылыгыңа үш күрүнелерниң төлөөлөкчилериниң чамдык күзелиң санап коргон бис. Барын талакы күрүнелерниң төлөөлөрүнүн чугула деп санап турганың кирген, ол болза, бистиң мурунда саналыгыңа чөпшөк күштериниң туруп турар дөңдөлүң көрү дугайында айтырыгың чугаалажыр дөрт күрүнелерниң чөпшөк күштерини кызырар дугайында айтырыгыңа болгаштыр көрү деп чүвени чугаалап турган Ам бис «холбаштыр» деп сөстү

кирбейн анаа-ла ийи айтырыгың санап турар бис. Ынчангыштың совет саналга уурлаңыр чорук ол талазы-биле соңгаарлаар укурлуг.

Германияның чөпшөк күштер дугайында айтырыгың Чөвүлөлдин чугаалажыр айтырыгың бир дугаарыңа кирген турар укурлуг деп совет төлөөлөр санап турар. Көрдүр бер бистиң сөөлүң саналыгың үш күрүнелерниң төлөөлөкчилериниң кирип турган чамдык күзөлдөрүн барымдалап белеткетинге деп совет төлөөлөкчизиниң медделгезиң. Советтиң чаа саналының бижимелиң дозулу-биле көргүсөң:

«Бүгү делегейиң Европада туруп турар нарыыдашыкыңың чыдаганаарың болгаш уруктарың көрү, база Совет Эвилели-биле Катышкан Штаттарың, Катышкан Хаан чериниң болгаш Францияның аразында эзулуп болгаш үр харылааларың экижидерин хандырагыңа чугула хемчеглерин моңа адаанда хамаарылыгы айтырыгларыңа кирбишаан көр; Германияның чөпшөк күштерин; СССРЭ-ниң, Катышкан Хаан чериниң, Катышкан Штаттарың болгаш Францияның чөпшөк күштериниң чөпшөк күштериниң кызырарың хемчеглерин; чөпшөк күштериниң болгаш денгилең болгаш бүгү делегейиң чогуур хыналдазыңа доктаадырың; туруп турар керээлиң хүдээжигерин болгаш дугуружуларың күссөдирин, дайының айылың болгаш агрессиядан коргар чорукту чыдадырың.

Чамдык чугула совет саналды барымдалааш, база үш күрүнелерниң төлөөлөкчилериниң саналың барымдалаш кылган бо чүдүлүн бижимели-биле үш күрүнелерниң төлөөлөкчилери чөпшөк күрүм боор деп идегеп турарың күзээр бис деп Громыко чугаалаан.

Апрель 2-де үш күрүнелерниң төлөөлөкчилериниң сөөлү саналдарында тургустунган өсөө айтырыглар кыдыр олуп турарың дээр, совет төлөөлөр башка-башка үелерде бо айтырыгларын кирип турган болгаш оң туружу билдинер. Атлантик пактызыңды болгаш Англияда, Норвегияда, Исландияда болгаш Европаның база Чоокку Чөң-чүткүң өсөө-лаа чурттарында америк шериг баазаларың дугайында айтырыгың, ол ышкаш Триести дугайында айтырыгың Чөвүлөлдин чугаалажыр айтырыгыңа кирерин совет төлөөлөр чугула деп санап турар.

Чаа совет санал талазы-биле чугаалаар эргени арай орайтадыр чугаалаар бис деп үш күрүнелерниң төлөөлөкчизи медделээн. Ындыг болза-даа Джессеп болгаш Дэвис баштайгы каш демделгелерини кылган. Чөпшөк күштериниң дөңдөлүң дугайында айтырыгың бир дугаар чөргө, оң соонда — бүгү делегейиң хыналдазың тургузар дугайың, адыктың сөөлүңдө — чөпшөк күштерини кызырар кол сорулганы чөргө чөпшөк күштерини сорулга-биле солугур деп үш күрүнелерниң саналың Джессеп камгалап турган.

Великобританияның төлөөлөкчизи Дэвис база-ла бо аныктыгы чугаалаан. Советтиң чаа саналың талазы-биле Джессептин болгаш Дэвистин баштайгы демделгелдеринге харылавышаан, Громыкоңуң чугаалааны:

«Дөрт күрүнелерниң чөпшөк күштерин кызырар айтырыг талазы-биле, база чөпшөк күштериниң дөңдөлүң дугайында, бүгү делегейиң чогуур хыналдазың тургузар дугайында совет чаа саналдар талазы-биле Джессеп чамдык чингилниң чүдүлөрүн үндүргөн. Чөпшөк күштериниң дөңдөлүң дугайында, база хыналда дугайында айтырыгың баш укур көрбөй тургаштың, чөпшөк күштерини кызырар дугайында айтырыгың көрү министрлерге берге болуур дээрин баш билдиндерин Джессеп оралдажып турар.

Дөрт күрүнелерниң чөпшөк күштерин кызырар азы чөпшөк күштерини чөргө бүгү делегей хемчээли-биле кызырар дугайында чугаа болуп укурлуг деп дээр айтырыг талазы-биле бис ам-даа дугуруп шыдаваан бис деп Громыко уламчылап чугаалаан. Бо айтырыгың совет төлөөлөр улуг укур-дузалыг деп санап турар. Атлантик пактызыңды болгаш америк шериг баазаларың дугайында айтырыгың көрүнүч чугулазыңың дугайында бодунуң саналың камгалавышаан, совет төлөөлөр тайбылыгыңа берип турган. Бо айтырыгың чугула укур-дузалыг деп санап турар бис.

Триестиде байдал дугайында айтырыг болгаш Италия-биле тайбың керөөнүң Триестиге хамаарыштыр турарың үрээ дугайы база-ла чугула айтырыг болуп турар болгаш оңу Министрлер туснай айтырыг кылдыр чугаалажыр айтырыгыңа кирер деп совет төлөөлөр айтпаш турган. Үш күрүнелерниң төлөөлөрүн апрель 2-де белеткен саналы чүвениң байдалы санап көрбөй база совет төлөөлөрүнүн саналың албай белеткээ. Громыкоңуң чугаалааның соонда хурал хадгыңган.

Улус демократиязы-ның чурттарында

ВЕНГРИЯ БУДАПЕШТ. «Сикра» деп пом үндүрүр чер И. В. Сталинның чогаалдарының беш дугаар томун чүс муң тиражыг кылдыр венгер дылга чырыкче парлап үндүргөн. Оң мурунда ол ном үндүрүр чер И. В. Сталинның бир, ийи, үш, дөрт, он бир болгаш он ийи дугаар томнарын парлап үндүргөн.

БОЛГАРИЯ Бүгү Болгарияда болгар-совет нийти-леддиң окюлилер конференциялары өртүп турар. Бургас хоорайга болгар-совет нийти-леддиң конференциязының төлөөлөрүнүн чугаалааны болза, околиде 940 ажылчыңнар болгаш албан хаагычтар өөренип турар, орус дыл өөренириңди 29 курстарын организааштаан. Ямболга болган конференцияга болгар-совет нийти-леддиң улам ыңайгы өздүлгезин демделгези.

Окюлилер конференциязының төлөөлөрү беш улуг күрүнелерниң аразыңга Тайбыңның Пактызың чарар дугайында Тайбыңның Бүгү-делегей Чөвүлөлүң кыгыгырың деткирин аныкты чоннарың ортузунга тайбылыр ажылдарың калбарып чорударының шийтириң хүлээп алган.

ПОЛЬША 1951 чылда Польшага капитал тудуу эртен чылга деңгээрге 23,1 миллиард злотый ийикте, азы 30 хуу ашкан. Бо чылын Ченотоховта металлургия заводунга каң кудар цех, Быховка суг күжү-биле анылдар электри станциязы, Явожана бус-биле анылдар электри станциязы, чуртта эң улуг цемент заводу болгаш элээн каш пос-тавы фабрикалары, Соколувке чигир заводу, газ дамчыдылгалары болгаш өскө-даа үлетпүр тудулары аныктыла кирер.

1951 чылда Польшаның аныкты чоннары 87,7 муң чуртталга комнаттарын алыр, 437 чаа школаларың бажыңнары, 85 уруглар садыры, культураның 48 бажыңнары, көдээниң 2 муң чаа кызыл булдуңнары болгаш культураның өскө-даа албан черлери тутунар.

ЧЕХОСЛОВАКИЯ Чехословакияның заводтарыңа болгаш фабрикаларыңа хүн-бүрүле Май 1-ге алдар болдурган социалистик чарыштар калбарып турар.

Тришнен хоорайда (Острава область) В. М. Молотов аттыг металлургия заводунуң коллективини Май 1-ге пландан ажыр 6 муң тонна шойну бээр деп хүдээлгөңнөр. Заводтун ажылчыңнары боттарының хүлээлгелерин күссөдиринге чоокшулап келген.

«Авто-Прага» заводта Май 1-ге алдар кылдыр алган хүлээлге ийи далкыр ажыр күссөтинген. Бүдүрүлгениң коллективини хүлээп алганы 100 автомашинадан аңгы пландан ажыр 200 автомашиналарың бүдүрүп үндүргөн.

РУМЫНИЯ Румынияга чүгө сөөлү үш чылдың дугузунда шаанда бодун чүс чылдарың дугузуңда олуртуп турганыңдан 2.700 муң ажыг хөй ыяштар олуртунган.

1951 чылда 71 муң га шөлгө ыяш олуртуушкунун чорудар, оң иштинден 7.800 га чөргө шөл камгаланың ыяш куржаан чорудар.

Дунай—Кара далай каналың тудуун районунга 15 муң ажыг га шөлгө ыяш олуртуушкунун чорудар. (СЭТА).

„Тайбының херээ быжыгып турзун“

СОФИЯ. «Улустар аразыңга тайбыны быжыглары дөш» деп делегейин Сталинчы шаңналдарың талазы-биле комитеттиң доктааны бүгү болгар солуннар апрель 8-те парлааннар.

Тайбың талазы-биле делегейиң Сталинчы шаңналдарың лауреаттарың чуруктарың «Работническо дело» солун арынга парлаан.

«Тайбының херээ быжыгып турзун» деп эгелиң мурунку чүдүлгө солунуң бижээни болза; «улустар аразыңга тайбыны быжыглары дөш» деп делегейин Сталинчы шаңналдарың тысыр дугайында дыңнадыгың болгаш улус эң хааны өөрүшкүл-биле уткаан. Делегейин Сталинчы шаңналдарың баштайгы лауреаттары болза тайбыны камгалаарың болгаш быжыгларыңды шылгаргангай демиселчилери болуп турар болгаш оларның аттары бүгү делегейге билдинер.

Совет Эвилели дээр, тайбыңды болгаш демократияның күчүлүг, чөлөңгичи болуп турар. Бүгү чурттарың аныкты чоннарың бүгү сагыш-сеткили Совет Эвилелинге база улуг Сталинче уланган. Тайбың талазы-биле делегейин Сталинчы шаңналдарың баштайгы лауреаттарың алдарлыг үлгөргө-чизээ кижиз төрөлгөтенниң аас-кежиги дөш, улам-на дидим болгаш кызыгар чок демсел дөш демиселчилерни сорук кирип турар. (СЭТА).

Кореяда болушкуннар

Улустуң армиязының Кол командылыгының дыңнады ПХЕНЬЯН. Кореяның улус-демократия республиказының Улустуң армиязының Кол командылыгының март 9-та медделээни болза, бүгү фронтуларга Улустуң армиязының кезектери кыдат эки-турачы отрядтарың сырый детимчези-биле дайының дыргит күжүңге болгаш техниказыңа улуг чидиргилерни таварыштырышаан, камгалалдың кадыг-дошкун тулушкучуна-рын чорударың үргүлчүлөп турганнар. Төп фронтуга Улустуң армиязы эрткен каш хүннериң дугузунда дайының 2.300 ажыг солдаттарың болгаш офицерлерин чок кылган болгаш балыглан, оң иштинде 700 ажыг америк солдаттар болгаш офицерлер бар. Дайының 6 танкалары болгаш 4 автоматшаларың чыла шалтырган. (СЭТА).

Италияның компартиязының VII съездизиниң хагдыңганы

РИМ. Апрель 8-те Италияның компартиязының VII съездизиниң бодунуң ажылын доосаан.

Мандат алган 752 төлөөлөрдөн 750 кижиз (оларның иштинде 130 хөжөөнөр бар) съездизде олурарып турар деп мандат комиссиязының мурунунда Челсо Гийи дыңнаткан. Төлөөлөрүн аразында 302 ажылчыңнар, 51 чөлөңгитер, 41 тараачынар, 118 албан хааңчылар, 29 студентилер, хостуг профессиянык 142 төлөөлөкчизери, база ол ышкаш чоңуң өскө-даа кезектери бар. Съездизе шупту 2.117 муң партия кижигүнери кирешкен.

Италияның компартиязының Төп комитетиниң кижигүңү Эдвардо донсоффо съездизиниң организагысты комиссиязыңа чогаалдып кылганы резолюцияның төлөвилелин дыңнаткан. Резолюцияның төлөвилелинде партияның организагысты азымылга херек директивалар кирген, олар болза, Тольяттин, Лонгонуң илеткелдеринге, Секкяның чугаазыңа болгаш съездизиниң санал-шүгүмчүлөдөрүнө үндөйлөнип тургустунган.

Тольяттиниң саналы-биле съезд ол резолюцияны чаңгыс үн-биле хүлээп алган. Хөжөөннөр ортузунга массалыг ажылды калбаргырың талазы-биле съездизин хөжөөннөр комиссиязының шийтирлериниң дугайында Рина Пьяколатонуң дыңнадыгы съезд хүлээп алган.

Съездизиниң политиктиг комиссиязының түңдөлүңү дугайында илеткелди Диан Карло Паветта кылган. Партияны VI съездизден бээр Италияны компартиязының Төп комитетиниң ажал-чорудулазың чүдүлүг деп көрүп турар резолюцияны ол номчуп дыңнаткан болгаш даштыкы империализмниң киркиргезинге база оң итали чашпаачыларының чөлөңгит болуңуң эрге-чагырганыңа укур «тайбының чазза» дөш демиселдиң дугайында Тольяттин. (СЭТА).

Харысалгалыг редактор О. А. ТОЛГАР-ООЛ.

Витаминер бүгүдег эң чугула. Витамин «А» бичи уругларның өздүлгө болгаш организм саймыраарыңа, а ол ышкаш карактарың өйүңдө чөп ажилдарыңа чугула. «Дагааның согураар аарың» эмнеп экиртир болгаш ол аарыгың болдурбас база имиртиңде көөрүн экицидер. Ылаңгы, ол болза, чидиг чырык херектеп кижилерге, автомашинга чолачыларыңа, уждукчуларга болгаш оон-даа өскелерге эң чугула. Организминиң халдаарыгың аарыгыларга уурлаңырың күштөлдөр. Витамини сааттыг хөжөөннөр болгаш уруг эмгирер илер ажилдарың сүмөлээр. Витамин «В» нерви аарыгың эмнеп экиртир болгаш аарыгың баш укур болдурбас, нерви системаны быжыглар. Аар ажилдың үезинде, база нервиниң турушкан үезинде ылаңгы аар күш-ажыл болгаш угаан ажылы кылдып турарларга, сааттыг хөжөөннөргө, баш уруг эмгирер илерге эң чугула херектиң. Витамин «В» чөмин хемчээлди-биле шингээдип алырын болгаш организмге шыңган эъттерниң катал тургузуушкунуңа дузалаар. Организмге бо витаминиң чок болуру кештин, эринини, карактың оюңуң чуга карктырын хузулуп аарырыңа чедирер. Баш дүгүнүң өздүлгезинге эң чугула. Витамин «С» чыңга аарыгың эмнеп болгаш баш укур камгалаар база этиндирер. Кадыкшылды быжыглар, халдаарыгың аарыгыларга укур организмниң демисежир күжүн экицидер. Чыңганың хадгыңа хенириңе нешти кошкы бергенде, дүргөн шагзырап баксыраанда (ажыл кылпаш шыдаар аргалыг баксыраанда) херектеп. Витамин «Д» организмге фосфор-кальцийлиг солчуушкуну таарыштырар. Уругларнык сөөктериниң болгаш дийтериниң өйүңдө чөп өзүшкүнүңө эргежок чугула. Рахиттен баш укур камгалаар болгаш этиндир эмнеп. Сааттыг база уруг эмгирер хөжөөннөргө үрө-төлдү болгаш эмгир эмер уругларнык шың чөмөнишкениңге, а ол ышкаш илериниң организмниң нити быжыгышыңа эң аныктыг. Кижилерниң сөөгү шыңганда, ону тудуштуруп, экиртиринге дузалаар. Витамин «РР» организмге белоктарың өй-шаанда шингээдиңге дузалап турар. Пеллагра деп аарыгдан аартылың болгаш экиртириниң эми болуп турар, база нерви болгаш ижин-шөйүңдү аарыгыңың үезинде херектеп. Витамин «Р» гипертензия (хан базымыңың уладыры) эмнееринге амыглап турар. Витамин чүдүлдерин БУГУЛЕ АПТЕКАЛАРДАН РЕЦЕПТ ЧОККА НЕГЕНЕР. Тыва областың санитар чырдышыкың Важым.